

Datum van
inontvangstneming

:

27/01/2014

Zaak C-664/13

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

13 december 2013

Verwijzende rechter:

Administratīvā apgabaltiesa (Letland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

5 december 2013

Verzoekende partijen:

VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcija”

Latvijas Republikas Satiksmes ministrija

Verwerende partij:

Kaspars Nīmanis

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

BESCHIKKING

Riga, 5 december 2013

Na onderzoek in een schriftelijke procedure van het verzoek van K. Nīmanis om een gunstig administratief besluit, op grond van het hoger beroep van de VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcija” (directie verkeersveiligheid; hierna: „CSDD”) tegen het vonnis van de Administratīvā rajona tiesa (administratieve districtsrechtbank) van 3 april 2012 en het hoger beroep van het Satiksmes ministrija (ministerie van Vervoer) tegen het aanvullend vonnis van de Administratīvā rajona tiesa van 20 april 2012, geeft de Administratīvā apgabaltiesa (regionale administratieve rechtbank) (omissis) de volgende

BESCHIKKING

Feiten

- 1 Nīmanis heeft de CSDD verzocht om zijn autorijbewijs te verlengen. Bij besluit van 30 december 2010 heeft de CSDD die verlenging geweigerd (omissis), op grond dat Nīmanis daarvoor gedurende ten minste 185 dagen in Letland moest verblijven en zijn woonplaats moest opgeven volgens de procedure van de wettelijke regeling.

Na onderzoek van het administratief bezwaar van Nīmanis heeft het Satiksmes ministrija bij besluit (omissis) van 3 februari 2011 (hierna: „besluit”) vastgesteld dat het handelen van de CSDD met artikel 22 van de Ceļu satiksmes likums (wet inzake het wegverkeer) strookte.

- 2 Nīmanis heeft bij de Administratīvā rajona tiesa administratief beroep ingesteld waarbij hij heeft verzocht om een gunstig administratief besluit, namelijk de verlenging van zijn autorijbewijs.
- 3 Bij vonnis van 3 april 2012 heeft de Administratīvā rajona tiesa het beroep toegewezen. Die rechtbank heeft de overweging in het besluit volgens welke alleen de opgegeven woonplaats kan aantonen dat iemand zijn gewone verblijfplaats in Letland heeft of gedurende ten minste 185 dagen per kalenderjaar in Letland verblijft, ongegrond verklaard. Zij heeft geoordeeld dat die feiten ook aan de hand van andere bewijselementen konden worden aangetoond, **[OR. 2]** en niet alleen aan de hand van de informatie in het register over de opgegeven woonplaats van een persoon. De rechtbank heeft niet vastgesteld dat in casu de nationaliteit van Nīmanis werd betwist of dat ander bewijs was verkregen dat

Nīmanis niet zijn gewone verblijfplaats in Letland had of minder dan 185 dagen per kalenderjaar in die staat verbleef.

- 4 De CSDD voert in hoger beroep tegen het vonnis van de Administratīvā rajona tiesa van 3 april 2012 met name de volgende argumenten aan.

4.1 De CSDD stelt dat er geen andere regel is die voorziet in een procedure aan de hand waarvan een persoon zijn woonplaats kan aantonen tegenover een instelling, of aan de hand waarvan de instellingen de woonplaats van een persoon kunnen nagaan indien de persoon zelf ze niet aantoont.

4.2 De CSDD voert aan dat richtlijn 2006/126/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 2006 betreffende het rijbewijs (hierna: „richtlijn 2006/126”) voorziet in een regeling voor heel de Europese Unie met het oog op de vaststelling van een procedure en uniforme criteria voor de afgifte van het rijbewijs en om te voorkomen dat misbruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om in een andere staat gemakkelijker een rijbewijs te behalen indien het om een of andere reden onmogelijk is om het in de staat van verblijf te behalen en de woonplaats van de persoon slechts een van de criteria is. Indien Nīmanis een rijbewijs wenst te behalen in een andere lidstaat van de Europese Unie, wordt ook nagegaan of hij in de betrokken staat aan dat criterium voldoet. Voor de afgifte van een rijbewijs aan de staatsburgers van een andere lidstaat toetst de CSDD op dezelfde wijze de naleving van de criteria die zijn vastgesteld in de Ceļu satiksmes likums en de uitvoeringsbepalingen van de besluiten van de ministerraad, die samen moeten worden onderzocht, en niet iedere wetgevingshandeling afzonderlijk, en, indien de persoon geen opgegeven verblijfplaats in Letland heeft en die informatie zich niet in het register bevindt, wordt de afgifte van een rijbewijs geweigerd.

4.3 De CSDD betoogt dat de opgave van de woonplaats niet louter een formaliteit is, aangezien de naleving van dat criterium ook van essentieel belang is om andere verwante kwesties te beslechten.

- 5 Het Satiksme ministrija intervenueert in de door de CSDD tegen het vonnis van de Administratīvā rajona tiesa van 3 april 2012 ingestelde procedure in hoger beroep.

Toepasselijke wettelijke regeling

Nationale wettelijke regeling

Artikel 22, lid 1, punt 1, van de Ceļu satiksmes likums (in de sinds 1 januari 2013 geldende versie) bepaalt dat iedere persoon die de in de wet vastgestelde leeftijd heeft bereikt en zijn gewone verblijfplaats in Letland heeft of kan aantonen dat hij gedurende de laatste zes maanden in Letland heeft gestudeerd, het recht kan verkrijgen om een auto te besturen en een autorijbewijs kan behalen. Iemand heeft

zijn gewone verblijfplaats in de zin van dat artikel in Letland indien is voldaan aan een van de volgende voorwaarden:

- a) wegens persoonlijke bindingen (bindingen waaruit een nauwe band blijkt tussen de betrokkene en Letland) en beroepsmatige bindingen heeft de betrokkene gedurende ten minste 185 dagen per kalenderjaar zijn verblijfplaats en zijn opgegeven woonplaats in Letland;
- b) de betrokkene heeft geen beroepsmatige bindingen, maar wegens persoonlijke bindingen (bindingen waaruit een nauwe band blijkt tussen de betrokkene en Letland) heeft hij zijn verblijfplaats en opgegeven woonplaats in Letland; **[OR. 3]**
- c) de betrokkene verblijft in het buitenland wegens beroepsmatige bindingen, maar wegens persoonlijke bindingen (bindingen waaruit een nauwe band blijkt tussen de betrokkene en Letland) keert hij vaak terug naar Letland en verblijft hij daar, en hij heeft zijn opgegeven woonplaats in Letland;
- d) de betrokkene heeft zijn opgegeven woonplaats in Letland, maar hij verblijft in het buitenland om er te studeren.

Volgens artikel 1 van de Dzīvesvietas deklarēšanas likums (wet inzake de opgave van de woonplaats) is het doel van die wet de bereikbaarheid van alle personen voor zijn rechtsbetrekkingen met de staat en het lokale bestuur.

Artikel 2 van die wet legt de verplichting op om zijn woonplaats op te geven, bepaalt welke gegevens moeten worden meegedeeld en legt de registratieprocedure vast. Die wet is van toepassing op personen die hun woonplaats in de Republiek Letland hebben. De opgave van de woonplaats doet op zich geen civielrechtelijke banden ontstaan.

Artikel 3 van die wet bepaalt dat de woonplaats een met een gebouw verbonden plaats (met een adres) is, die de persoon vrijelijk kiest, waar hij verblijft met de uitdrukkelijke of stilzwijgende bedoeling om er te wonen, waar hij zijn wettelijke verblijfplaats heeft en waar hij bereikbaar is voor zijn rechtsbetrekkingen met de staat en het lokale bestuur. Een persoon heeft zijn wettelijke verblijfplaats in een bepaald gebouw indien dat gebouw van hem is, indien hij het huurt als woning of als bedrijfsruimte, of indien hij een recht van gebruik van dat gebouw heeft verkregen door huwelijk, verwantschap of aanverwantschap, of op basis van een andere rechtsgrondslag of contractuele grondslag.

Wettelijke regeling van de Europese Unie

De eerste volzin van punt 2 van de considerans van richtlijn 2006/126 bepaalt dat de voorschriften betreffende het rijbewijs onontbeerlijke elementen van het gemeenschappelijk vervoersbeleid zijn, tot de veiligheid van het wegverkeer bijdragen en het vrije verkeer vergemakkelijken van personen die zich in een

andere lidstaat vestigen dan de lidstaat die het rijbewijs heeft afgegeven. Punt 15 van de considerans bepaalt dat het passend is dat de lidstaten, om redenen die verband houden met de veiligheid van het wegverkeer, hun nationale bepalingen inzake de intrekking, schorsing, verlenging en nietigverklaring van een rijbewijs kunnen toepassen op iedere houder van een rijbewijs die zijn gewone verblijfplaats op hun grondgebied heeft verworven.

Artikel 7, lid 3, sub b, van richtlijn 2006/126 bepaalt dat de verlenging van een rijbewijs op het moment dat de administratieve geldigheidsduur verstrijkt, afhankelijk is van het feit dat de betrokkene zijn gewone verblijfplaats heeft, of aantoonbaar dat hij voor ten minste zes maanden in een onderwijsinstelling is ingeschreven, op het grondgebied van de lidstaat die het rijbewijs afgeeft.

Artikel 12 van richtlijn 2006/126 bepaalt dat voor de toepassing van die richtlijn onder „gewone verblijfplaats” wordt verstaan de plaats waar iemand gewoonlijk verblijft, dat wil zeggen gedurende ten minste 185 dagen per kalenderjaar, wegens persoonlijke en beroepsmatige bindingen of, voor iemand zonder beroepsmatige bindingen, wegens persoonlijke bindingen waaruit nauwe banden blijken tussen hemzelf en de plaats waar hij woont. [OR. 4]

Aanleiding tot twijfel omtrent de uitlegging van de wettelijke regeling van de Europese Unie

- 6 Verzoeker in eerste aanleg heeft een rijbewijs voor motorvoertuigen behaald op 13 december 2000, toen hij zijn opgegeven woonplaats in Letland had. De geldigheidsduur van het rijbewijs werd overeenkomstig de bovengenoemde voorschriften vastgesteld op tien jaar. Volgens de gegevens uit het register heeft Nīmanis sinds februari 2002 geen opgegeven woonplaats in Letland, maar hij stelt dat hij in aanmerking komt voor het recht om in Letland een motorvoertuig te besturen, aangezien hij er zijn gewone verblijfplaats heeft.
- 7 De CSDD stelde bij onderzoek van de gegevens uit het register vast dat verzoeker in eerste aanleg geen opgegeven woonplaats in Letland had, en weigerde hem het autorijbewijs af te geven op 30 december 2010.
- 8 Verzoeker in eerste aanleg heeft administratief beroep ingesteld bij de Administratīvā rajona tiesa. Bij beschikking van 3 juni 2011 heeft de Administratīvā apgabaltiesa conservatoire maatregelen vastgesteld en de CSDD gelast het autorijbewijs van verzoeker in eerste aanleg te verlengen. Bij vonnis van 3 april 2012 heeft de Administratīvā rajona tiesa erkend dat de CSDD volgens de geldende wettelijke regeling niet het recht had om de voorwaarde van de opgegeven woonplaats te stellen, omdat ten tijde van de weigering in de Letse wettelijke regeling voor de afgifte van het rijbewijs niet de voorwaarde werd gesteld een opgegeven woonplaats in Letland te hebben.

- 9 Volgens de Letse rechtspraak (omissis) moet de rechter bij de behandeling van het verzoek om een gunstig administratief besluit, nagaan of de verzoeker, de aangetoonde omstandigheden van de zaak in aanmerking genomen, recht heeft op een gunstig administratief besluit. De zaak moet worden onderzocht in het licht van de feiten en het rechtskader als aangetoond op het tijdstip waarop het geding wordt onderzocht. Een rechtbank kan een instelling bij besluit geen verplichting opleggen op grond van rechtsregels die niet van kracht zijn.

De Apgabaltiesa concludeert dat verzoeker in eerste aanleg met zijn beroep verzoekt om een gunstig administratief besluit, met name de afgifte van het autorijbewijs. Bij de beslissing om een gunstig administratief besluit vast te stellen, moet de Apgabaltiesa volgens de rechtspraak de wettelijke regeling in acht nemen die geldt op het tijdstip waarop het besluit wordt vastgesteld.

- 10 De Apgabaltiesa merkt op dat op het tijdstip van de behandeling van het administratief geding in hoger beroep – op 1 januari 2013 –, de op 3 maart 2011 vastgestelde wijzigingen van artikel 22 van de Ceļu satiksmes likums reeds in werking waren getreden. In de considerans van het wetsontwerp is bepaald dat dit wetsontwerp is opgesteld tot omzetting van richtlijn 2006/126.

Bijgevolg is artikel 22 van de Ceļu satiksmes likums, dat voor de afgifte van het autorijbewijs de voorwaarde stelt een opgegeven woonplaats in Letland te hebben, vastgesteld in uitvoering van richtlijn 2006/126.

- 11 De Apgabaltiesa wijst erop dat in het onderhavige geding de vraag aan de orde is of, teneinde het autorijbewijs te behalen, het enige bewijsmiddel dat verzoeker in eerste aanleg ter beschikking staat om aan te tonen dat hij zijn gewone verblijfplaats in Letland heeft, de informatie in het register over zijn opgegeven woonplaats op het grondgebied van Letland is. **[OR. 5]**
- 12 Bij onderzoek van de op het onderhavige geding van toepassing zijnde voorschriften wijst de Apgabaltiesa erop dat een van de doelstellingen van de vaststelling van richtlijn 2006/126 erin bestaat de veiligheid van het wegverkeer te verhogen en het vrije verkeer te vergemakkelijken van personen die zich in een andere lidstaat vestigen dan de lidstaat die het rijbewijs heeft afgegeven.

In punt 27 van het arrest van 19 mei 2011, Grasser (C-184/10) heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) geoordeeld dat, bij gebreke van een volledige harmonisatie van de regelingen van de lidstaten inzake de afgifte van rijbewijzen, de verblijfsvoorwaarde met name bijdraagt tot de bestrijding van het „rijbewijstoerisme”. Deze voorwaarde is overigens absoluut noodzakelijk voor de controle op de naleving van de voorwaarde inzake rijgeschiktheid.

Bij de omzetting van richtlijn 2006/126 in Lets recht – bij artikel 22, lid 1, van de Ceļu satiksmes likums –, is een bepaling ingevoerd volgens welke, om een autorijbewijs te behalen, het enige bewijsmiddel voor de gewone verblijfplaats in

Letland de opgegeven woonplaats van de persoon in Letland is, dat wil zeggen de inschrijving in het staatsregister.

Gelet op het bepaalde in de Dzīvesvietas deklarēšanas likums is het doel van de opgave van de woonplaats te verzekeren dat alle personen bereikbaar zijn voor hun betrekkingen met de staat. Dat de persoon geen opgegeven woonplaats heeft, betekent op zich niet dat hij niet in Letland verblijft.

Indien de persoon geen opgegeven woonplaats in Letland heeft, maar op een andere manier kan aantonen dat hij zijn gewone verblijfplaats in Letland heeft, heeft hij geen recht om in een andere lidstaat van de Europese Unie een autorijbewijs te behalen, aangezien hij niet voldoet aan het criterium van richtlijn 2006/126 inzake de gewone verblijfplaats in een lidstaat.

In het arrest van het Hof van 1 maart 2012, Akyüz (C-467/10) is ook de nationale wettelijke regeling inzake de opgave van de woonplaats nauwkeurig onderzocht (punt 69 van het arrest). Uit die beslissing kan echter geen eenduidig antwoord op de vraag van Letland over de uitlegging van de richtlijn worden afgeleid.

Derhalve twijfelt de Administratīvā apgabaltiesa of de Letse wettelijke regeling, die een situatie doet ontstaan waarin het recht op een autorijbewijs wordt ontzegd aan een ingezetene van Letland die zijn gewone verblijfplaats in Letland heeft en om een of andere reden (de in de Dzīvesvietas deklarēšanas likums vastgelegde rechtsgrondslag van de opgave) geen woonplaats kan opgeven, in overeenstemming is met artikel 12 van richtlijn 2006/126 en de eerste volzin van punt 2 van de considerans van die richtlijn, waarin de doelstelling van de vaststelling van de richtlijn is opgenomen.

De voorgaande overweging is beslissend voor de uitkomst van het onderhavige geding. Daarom moet het Hof een prejudiciële vraag worden gesteld en moet de behandeling van de zaak worden geschorst tot de uitspraak van het Hof. **[OR. 6]**

(omissis) De Administratīvā apgabaltiesa

BESLUIT

het Hof de volgende prejudiciële vraag te stellen:

Moet artikel 12 van richtlijn 2006/126/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 2006 betreffende het rijbewijs juncto de eerste volzin van punt 2 van de considerans van die richtlijn aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen de wettelijke regeling van een lidstaat volgens welke het enige middel om aan te tonen dat een persoon zijn gewone verblijfplaats in die staat (Letland) heeft, de opgegeven woonplaats van die persoon is? Moet onder „opgegeven woonplaats” worden verstaan de verplichting voor de persoon krachtens de nationale wettelijke regeling om zich in een staatsregister in te schrijven om mee

te delen op welk adres hij bereikbaar is voor zijn rechtsbetrekkingen met de staat en het lokale bestuur?

De behandeling van de zaak wordt geschorst tot de uitspraak van het Hof.

Tegen de onderhavige beschikking staat geen beroep open.

(omissis)